

Holeposten

Menighetsblad for Hole - Nr. 2 - 2019 - Årgang 18

Bilen til Rune må ha litt starthjelp

Pilegrimsvandring

De første ni utgavene av Jørgen Moes barnebok

God sommer

Leder

Vanligvis deler vi ut Holeposten til jul, til påske og om høsten. Denne gangen har vi laget et sommernummer på grunn av valget til høsten. Vi vil at velgerne skal få tid til å finne ut hvem de vil stemme på ved valget til menighetsrådet og Hole kirkelige fellelråd. I Hole er det de samme som sitter i begge råd med unntak av kommunens representant i fellelrådet. Soknepresten sitter i menighetsrådet, og prosten i Ringerike sitter i fellelrådet. Selv om rådene nesten har de samme medlemmene, har de ulike oppgaver etter Kirkeloven. Fellelrådet ordner med økonomi, ansettelser, lønn, drift og vedlikehold. Menighetsrådet skal legge særlig vekt på det åndelige livet i menigheten som gudstjenester, trosopplæring, diakoni mv.

Ansv. redaktør i Holeposten, sokneprest i Hole, Morten Hansen Hunstad.

Foto: Anne-Lise Sundøen.

Vi har et variert innhold. Kandidatene til rådene blir kort presentert. Margit Harsson har igjen skrevet interessant om Jørgen Moe, Per Vollestad skriver om Ivar Aasens vers og rim, Marie Lyngseth forteller om hva sykehuspresten gjør, og Svein Solheim kan berette fra en svært vellykket dugnad på Sollihøgda. Litt om dugnaden i Bønsnes har vi også. Vi har tatt en prat med kirkegårdsarbeiderne i Hole, Berit Gaardhammer og Rune Imsgard Andersen. Torun Eskevik Ruud forteller om den viktige trosopplæringen i Hole menighet. Samlivsterapeut Trine Huseby gir oss noen refleksjoner rundt hva som er viktig i et samliv. Halvor Bekken Aschim skriver om pilegrimsturen i april, og vi har satt inn årets konfirmantbilder. Prost Kristin Moen Saxegaard har jobbet som forsker i Det gamle testamente og skriver om håpsteget i Bibelen. Julie Ulven kan fortelle om ny garasje og nyoppusset kjøkken i kirkekjelleren. Vi har også satt inn noen svar på spørsmål vi ofte får rundt dåp.

Jeg ønsker dere en flott sommer og Guds fred!

Morten Hansen Hunstad, redaktør

Soknepresten

Sokneprest Hunstad skal ta videreutdanning i klinisk sjelesorg på Lovisenberg diakonale sykehus høsten 2019 og blir borte i september-november.

I tillegg er det bestemt at han skal være noe vikar som prest i Ringerike fengsel og vil derfor være mindre å se i Hole det neste skoleåret.

Håpstegn

Av Kristin Moen Saxegaard

Hvordan forkynne håp når alt håp er ute? Som kirke er vi satt til å forkynne håp. I de aller tyngste stunder i menneskenes liv – når alt håp synes å være ute – står vi der, og er håpsbærere. Vi forkynner håp fordi vi tror på Håpet: Den oppstandne Jesus Kristus. Men hvordan forkynner vi håpet troverdig?

Innledning

Jeg har et sterkt minne fra 23. juli 2011. Jeg hadde ansvaret for å lage program til forbønngudstjenesten i Nordehov kirke dagen etter. Gudstjenesten skulle være for pårørende som bodde på Sundvollen hotell, og for alle andre som var berørt: Kommunen, helsearbeideren, frivillige hjelpere, brannmenn, alle. Midt i en situasjon hvor alt håp egentlig var ute for dem som fortsatt satt og ventet, men hvor ingen ting var bekreftet ennå. Hvilke salmer kunne vi synge, som ga håp og trøst, uten å love for mye? Som ga mening uten å ta lett på saken? Som ga håp uten å kreve mot og taperhet? Jeg ble sittende å bla i salmeboka – lenge – før jeg endte med en enkel spiritual, *Vær meg nær o, Gud*. Alt annet ble så store ord. Så mye frelsesvisshet. Så alt for mye håp. Påtrengende håpstegn som bare gjør håpet enda mer fjernt.

Etter 2011 har jeg fortsatt å lete etter de små ordene. Jeg gjør det for de pårørendes del, men like mye for min egen. Jeg leter etter små nok ord til at de kan kjennes troverdige, og store nok ord til at de bærer. Og små ord er det mange av i Bibelen, særlig i Det gamle testamente. Små ord og forsiktige fortellinger hvor lengselen og smerten er mye større enn håpet, og hvor en må lete for å finne frem til håpstegnene. Slik er Bibelen til forveksling lik livet selv.

Jeg vil vise noen eksempler:

Kosmos-kaos

Vi begynner i Urhistorien. Skapelsesfortellingens beskrivelse av Gud, ondskapen og menneskets rolle i det hele, er en fremstilling som taler godt inn i vår tid:

«I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden. Jorden var øde og tom, mørke lå over dypet, og Guds ånd svevde over vannet.» (1 Mos 1,1-2).

Skapelsesfortellingens «øde og tomhet» kan forstås som en beskrivelse på kaos. Det kaos som var før Gud ryddet en plass for kosmos ved å begynne å skape. Som det fremgår av fortellingen, ble ikke kaos utslettet da kosmos ble skapt, men plassert utenfor, i havdypet. Etter hvert som Gud skaper, kommer det gode fram. Gud ser at det han skaper, er godt, til forskjell fra kaos. Mennesket er en del av dette gode, som det ypperste av alt Gud har skapt. Men selv om kosmos trer frem som Guds verden, er kaos fremdeles der, som en del av den verden Gud skaper i. Gud legger til rette for kosmos, men Gud kjenner like fullt til kaos, og har full mulighet til å befinne seg der kaos råder. Kaos er ikke et sted Gud ikke vet om. Et bitte lite håpstegn.

Kristin Moen Saxegaard har doktorgrad i teologi og har forsket på Det gamle testamente. Hun er i dag prost i Ringerike prosti som består av Ringerike og Hole kommune.

Menneskene i Eden

Vi kjenner Edenfortellingen. Det går ikke lang tid før Adam og Eva gjør mer enn å løpe i hagen. De oppdager at de er nakne, og skammer seg for Gud og for hverandre. Så må de ut og leve på egenhånd, som best de kan – kort fortalt.

Men alt håp er ikke ute for Adam og Eva. På vei ut av Eden får de med seg utrustinger fra Gud. De får evnen til å dyrke jorda, derav navnet Adam = jord (1 Mos 2,7; 3,19), og til å føde barn, derav navnet Eva = liv (1 Mos 3,16. 20). De gis muligheter og håp om å opprettholde livet og klare seg. Og de får sønner, Kain og Abel.

Kain

Når Abel dreper broren sin, fordi han er rettmessig sjalu, så må han flykte. Bort fra familien sin. Bort fra marken han hittil har fått dyrke. Han blir en fredløs og en flyktning. Men med dette første brodermordet finner vi også det første konkrete håpsmerket.

«Herren sa til Kain: Nei, hvis noen dreper Kain, skal det hevnes sju ganger. Og Herren satte et merke på Kain for at ingen som møtte ham skulle slå han i hjel.» (1 Mos 4, 16). Tross sin ytterste skyld fikk Kain et håpstegn, midt i ansiktet. Han skulle alltid være i Herrens varetekt.

Noa

Også Noa-fortellingen er en fortelling om håp. Et håp hvor Gud legger bånd på seg selv.

I 1. Mosebok 6 er hele verden blitt så ond at Gud angrer på at han i det hele tatt satte den i gang. Gud angrer på at han skapte menneskene og sender en storflom ut over jorda som tar livet av alt levende, bortsett fra Noa og noen representative dyr. Gud rydder opp!

Men når vannet er sunket og Gud ser resultatet av hva han har gjort, så angret han, igjen.

Da sa Herren i sitt hjerte: «Jeg vil aldri mer forbanne jorden for menneskets skyld, selv om menneskehjertet vil det onde fra ungdommen av. Aldri mer vil jeg drepe alt som lever, slik jeg nå har gjort. (1 Mos 8,21)

Gud setter regnbuen på himmelen som en påminnelse til seg selv om aldri å utrydde menneskeheten igjen. For Gud elsker menneskene høyere enn han hater deres onde gjerninger. Fortellingen om Noa er fortellingen om da Guds allmakt måtte vike til fordel for Guds kjærlighet. En sentral fortelling om håp for oss skakkjorte mennesker.

Jakob

En annen kjentmann fra Det gamle testamente er Jakob. Han som var tvilling, som gikk i skjørtene på moren som barn, og som stjal til seg førstefødselsvelsignelsen fra sin sultne og litt korttenkte tvillingbror Esau – for en porsjon linsesuppe. Etter at han hadde sveket broren og lurt faren sin på det groveste, måtte han rømme, ellers ville Esau ha drept han. Jakob flyktet ut i ødemarken.

Det står ikke i Bibelen hva han tenkte da han stilte en stein i passe stilling for å ha den til hodepute den første natta på flukt. Om han var fornøyd med at han, tross alt, levde? Om han lengtet hjem? Om han var spent på morgendagen? Om han angret bittert på det hele? Bibelen forteller ikke noe om dette. Men den forteller at Gud fant Jakob, i sin elendighet. Gud viste seg for han – gjennom en himmelstige i en drøm. Og Jakob ble svært forundret. For Jakob selv hadde ikke tenkt på Gud.

Sannelig, Gud var på dette sted, og jeg visste det ikke. (1 Mos 28,16)

Fortellingen om Jakob er fortellingen om Gud som viser seg når en minst venter det. Et lite streif av håp.

Guds taushet

Men som oftest i Det gamle testamente er Gud taus. I små setninger kan vi finne direkte hint om Guds langvarige taushet i Bibelen: Da israelittene hadde slått seg til ro i Egypt ble de et stort folk, så stort at farao ble redd for dem. For å holde folket nede, gjorde han dem til slaver, og drepte guttebarna som ble født.

«Israelittene sukket og klaget over slavearbeidet.» (2 Mos, 24-25)

Men skjedde det noe? Det gikk 430 år fra israelittene kom til Egypt til Gud berget dem, står det ved avslutningen av eksodusfortellingen (2 Mos 12, 40). Det er lenge å vente, særlig når en antar at gjennomsnittlig levealder var 40 år. På underlig vis er fortellingene om fraværet av Gud et

tegn til trøst og håp for vår tid. For det er ikke sant at på Bibelens tid var Gud synlig til stede hele tiden, mens nå har Gud trukket seg tilbake. Bibelen forteller at Gud kan kjennes fraværende, da som nå. Men på samme måte som på Bibelens tid betyr det ikke at Gud har forlatt sitt folk. Han så til israelittene lenge før han grep inn. Hvorfor han lot vente på seg så lenge kan vi alltid lure på. Men det er viktig å understreke at Guds taushet betyr ikke at Gud er fraværende. Det er en vesentlig forskjell på det at et menneske kjenner seg forlatt av Gud, og at Gud faktisk har forlatt det.

Denne forståelsen av Gud er grunnen til at jødene fortsatte å fortelle eksodusfortellingen til barna sine da de satt i eksil i Babylon. Herren Gud så til vårt folk og berget oss ut av fangenskapet, han ser oss fortsatt, og kanskje vil han berge oss igjen. Av samme grunn leser mennesker eksodusfortellingen fremdeles. Herren Gud så israelittene og berget dem ut i fordums tid. Han ser også oss, og kanskje vil han gjøre det samme, nok en gang!

Guds nærvær

Vi kan telle de store gudsåpenbaringene i Bibelen på få hender. Men går vi til Bibelens egen forståelse av Guds nærvær, finner vi mange bekræftelser på at Gud er til stede. Bibelens Gud er den Gud som gir mennesket livspust hver dag, som lar sol og regn falle over gode og onde, som lar livet spire fram i korn og barn.

Enken i Sarepta hadde bare mel og olje igjen til et eneste brød. Dette skulle hun bake seg et brød av. Så skulle hun og sønnen spise det, for så å legge seg ned for å dø. Det var planen. Så kom profeten Elisja gående, og ba om det siste hun hadde. Enken gjorde som profeten sa. For dette ble hun velsignet. Livet hennes ble ikke totalt forandret, hun ble verken dronning eller profet etter møtet med gudsmannen, men hun ble så rikelig velsignet at hun hadde akkurat nok mel til ett brød for sønnen og seg selv, i lang tid, så de fikk leve (1 Kong 17,7-16). Et nøkternt og livgivende håpstegn.

GOMNES ASFALT

Ødegårdsveien 26 – 3530 Røyse

I lys av korset

Det gamle testamente er full av fortellinger som viser små glimt eller tegn om håp, jeg har bare nevnt noen få. Disse fortellingene viser at Gud er der menneskene er, i det små, hele tiden. Og fremfor alt er Gud der mennesker lider.

Og samtidig: Som prest med oppdrag å forkynne håp, kan Bibelens fortellingsskatter om Guds stille nærvær bli i minste laget. Den gammeltestamentlige teologien kommer til kort i møte med den virkelig tunge, uoverstigelige håpløsheten. Den usynlige Gud kan rett og slett bli for usynlig.

Derfor må Det gamle testamente alltid leses i lys av Det nye. Den inkarnerte Gud som har steget ned til menneskene, som deler våre kår og er midt iblant oss, i det lave, er helt nødvendig for all håpsteologi. Og i møte med lidelsen er det særlig ett bilde av den inkarnerte Gud som trer fram; bildet av den korsfestede Jesus Kristus.

«22. juli fikk Norge sin egen langfredag» sa biskop Laila Riksaasen Dahl fra prekestolen i Norderhov kirke den 24. juli 2011. Dette ble viktige også for meg: Troen på at den korsfestede Jesus var på Utøya, sammen med de livredde ungdommene, sammen med ungdom som ble fratatt livet, men ikke Guds kjærlighet, er en forståelse som gir de små håpstejnene fra Det gamle testamente en ny og nødvendig styrke. Det må henge sammen.

Noen ganger er det for sterk kost å forkynne oppstandelsen. Men de små ordene fra Det gamle testamente bærer likevel oppstandelseshåpet i seg. Med den vissheten kan vi som kirke få hvile i et hav av håp. Samtidig kan den som kjenner seg tynget av håpløshet kanskje orke å ta imot noen små ord, og kanskje våge å prøve om de er troverdige.

Korset er kanskje det viktigste kristne symbolet og et sterkt håpstejn.

Jørgen Moe

Som barnebokforfatter

Av Margit Harsson

I året 1851 kom boka som senere er blitt kalt Norges første moderne barnebok. Tittelen var «I Brønden og i Kjærnet», og forfatteren var Jørgen Moe. Boka kom i realiteten ut like før nyttår 1850, men er såkalt postdatert til 1851. Det var ikke uvanlig den gang å utgi bøker til julesalget, men lot det nye året være utgiverår.

I ettertid har forfatteren av barneboka fått mange rosende ord. Om Jørgen Moe heter det at han er Norges første virkelige barnebokforfatter, og boka omtales som den beste av alle norske barnebøker. I dag vet vi at «I Brønden og i Kjærnet» er Norges lengstlevende barnebok. Vi vet også at boka forteller om Jørgen Moes oppvekst på gården Mo i Steinsfjerdingen i Hole.

Året 1850

Året 1850 skjedde det mye i Jørgen Moes liv, både av sorger og gleder. Han var blitt 37 år gammel, hadde siden 1845 vært lærer ved Krigsskolen, og han hadde, sammen med vennen Peter Christen Asbjørnsen, skaffet seg et navn som innsamler og utgiver av eventyr. I 1849, postdatert til 1850, hadde han utgitt sin første diktsamling «Digte» med kjente dikt som *Blomster-Ole*, *Det lysned i Skoven*, *Sætergjentens Søndag*, *Fanitullen* osv.

Fra Jørgen Moe var ung, hadde han vært plaget av depresjonsperioder, og i februar 1850 skjer det igjen. Han får nervøst sammenbrudd og reiser fra Christiania og hjem til sin familie på Mo. Det er kanskje to grunner til det nervøse sammenbruddet. I januar hadde han fått avslag fra Universitetet på sin søknad om fortsatt støtte til innsamling av folkeminner, og hans diktsamling fikk både ros og noe nedlatende kritikk som direkte angrep Moes personlighet.

I barndomshjemmet var det godt å være. I minner om barndommens «lykkeland» fant Moe styrke og trøst. Diktet «Jeg har Nøglen» sier noe om dette, der første vers begynner slik: «Vår barndom er et deilig eventyr - med blanke gullslott i de dunkle skove -»

Og avsluttes slik:

«Hvor underlig, at barnets lille hjerte - kan høre alltings fryd og alltings smerte!»

Det var et dypt personlig behov for Moe å gjenoppleve barndommen, skriver Sonja Hagemann (1963), og det er trolig hovedgrunnen til at hans barndomserindringer er levende litteratur den dag i dag. Vi vet at Jørgen Moe var svært glad i barn, og i sine Barndomserindringer om Jørgen Moe skriver Ragna Ullmann Nielsen på sine eldre dager om Moe som ofte var på besøk hos hennes foreldre, og at hun fem år gammel inspirerte Moe til å skrive småhistorier for barn. Han kalte henne «min Medarbeiderske», og da barneboka kom ut fikk hun et eksemplar der Moe hadde skrevet hennes navn over sitt på tittelbladet, slik at det sto «Smaahistorier for Børn af Ragna Ullmann og Jørgen Moe».

Men Moe hadde syslet med «Smaahistorier for Børn» også før han møtte fem år gamle Ragna. Det viser noen diktutkast fra tidlig på 1840-tallet (Heggtveit 1883). Det er lett å tenke seg at for en nervøs og nedbrutt mann, var det god terapi å skrive om opplevelser i barndommen. Og slik kan Norges første barnebok ha blitt til, som terapi for en nedbrutt mann.

Mot slutten av året 1850 kan Moe glede seg over to store begivenheter i sitt liv. Han møter Johanne Fredrikke Sophie Sørensen, en 20 år yngre kvinne, dvs. bare 17 år, som ble mor til hans seks barn og en god og trofast hustru for Moe livet ut. Og barneboka er klar til trykking med tittelen «I Brønden og i Kjærnet: Smaahistorier for Børn» – med skrivefeilen Kjærnet (noe som er rettet til Tjærnet/Tjernet i senere utgaver). Det var en liten bok på 64 sider og med format 8 x 10 cm, for «små barn skulle ha små bøker».

Barneboka

Hovedpersoner i boka er Viggo og Beate. Viggo er forfatteren selv, i boka åtte år gammel, mens den to år eldre søsteren Beate kalles Store-Beate, og i boka er tre år yngre enn broren. Boka skal langt på veg være et selvportrett av både Jørgen og Beate.

Boka er inndelt i fire kapitler og seks fortellinger:

- 1) Dukken under Tjørnerosen.
- 2) Den flydende Ø
- 3) Gamle Hans Grenader
- 4) Alarm

Første fortelling handler om Store-Beate som faller i brønnen, men blir reddet av dukken Lille-Beate, tror hun, mens det i realiteten er foreldrene som redder henne. Store-Beate er veldig glad i Lille-Beate, en porselensdukke som hun snakker med som en fortrolig venninne.

Hønefoss
SPAREBANK

www.honefossbank.no

I andre fortelling leser vi om storebror Viggo som på vikingvis hogger hodet av Lille-Beate. Store-Beate opplever stor sorg over dukken sin, men vil gi henne en verdig begravelse. Lille-Beate blir gravlagt under Tjørnerosen (nypetornbusken).

Tredje fortelling handler om «Den flydende Ø» i Svarttjern (i dag kalt *Mostjernet*), og på den flytende øya har lommen bygget reir. To egg ligger i reiret, og Beate har lært at med et egg i hånden, kan hun ønske seg hva hun vil. Beate ønsker så inderlig at Lille-Beate skal bli frisk igjen, og får overtalt faren til å ro seg og to venninner ut til øya. Men så skjer det fatale at da Beate løfter opp det ene egget, kommer lommen tilbake og skriker så fælt at Beate mister egget som knuses mot egget i reiret. Lommen forsvinner og øya gror senere fast til land.

Fjerde fortelling er om gamle Hans Grenader, veteran fra krigen mot svenskene 1808-1809 og husmann som bor i Hanserudstua på Mo. Viggo er nå blitt 10 år og venn med gamle Hans som forteller Viggo om sin «storhetstid» da han var med i krigen, slik at Viggo nå ønsker å bli general når han blir stor.

I femte fortelling leser vi om hunden Alarm, den vesle mørkebrune hvalpen som Viggo fikk av kapteinen på Ask. Etter hvert blir de perlevenner og Alarm følger Viggo over alt. En vinterdag skal Viggo være med Hans Grenader og kjøre tømmer. Men på moen gikk det flokker av gråbein (ulv), så Alarm måtte være hjemme. Men Alarm så på Viggo med så bedrøvede øyne at Viggo ikke hadde hjerte til å la Alarm være igjen. I skogen var det vakkert med mye snø, og Alarm gikk tett inntil Viggo. Men plutselig var Alarm borte, og da Viggo hørte et hyl grep han øksa til Hans og løp til han så fire ulver som angrep Alarm. Med øksa høyt hevet klarte Viggo å jage ulvene bort, men Alarm var så skambitt at den måtte bæres hjem.

Sjette fortelling foregår på isen på Svarttjern der Viggo med noen kamerater går på skøyter. Midt utpå tjernet er det et ylhull med åpent vann, så guttene har streng beskjed om ikke å gå så langt ut. Viggo er den flinkeste på isen, men nå er Per Friskfant med og utfordrer Viggo som til slutt går helt ut til ylhullet og faller ut i det iskalde vannet. Heldigvis blir Viggo reddet takket være Alarm.

Den lengstlevende

I dag vet vi, som nevnt, at *I brønnen og i tjernet* er Norges lengstlevende barnebok. Den 10. utgaven ble utgitt i 2013 av Hole kommune i anledning 200-årsjubileet for Jørgen Moes fødsel i 1813, dvs. over 160 år etter førsteutgaven i 1851. Jubileumsboka er illustrert av barn fra barnehager og skoler i Hole.

Første utgave kom altså i 1851. Den var uten illustrasjoner og med skrivemåten «I Brønden og i Kjærnet». I neste utgave var skrivemåten «I Brønden og i Tjærnet», og fra og med 5. til 10. utgave har skrivemåten vært «I brønnen og i tjernet».

Andre utgave kom i 1880. I forordet står det blant annet: «Den første Udgave af disse Børnehistorier var udsolgt for henimod ti Aar siden. Da den hyppige Efterspørgsel har gjort et nyt Oplag ønskelig». Bakerst i boka er det en

ordliste der norske ord blir forklart med danske ord, som f. eks. gåsunge = gjæsling; tjern = indsø; hulder = ellekone osv.

Tredje utgave kom i 1898. En illustrasjon av kunstmaler Lars Jorde pryder forsiden. Vi ser Beate med dukken under tornebusken. En forklarende ordliste er også med her.

Fjerde utgave kom i 1928. Det er en praktutgave med 17 helsides og noen små illustrasjoner av Henrik Sørensen. Hagemann (1986) kaller fjerde utgave en «merkepæl» i norsk illustrasjonskunst for barn. Sørensens illustrasjoner er også brukt i flere etterfølgende utgaver.

Femte utgave kom i 1939 med ti av Henrik Sørensens tegninger. Språket er nå overført til mer moderne norsk på grunn av samnorskereformen 1938. Riktignok er denne utgaven også god, men skal man bedømme boka som litteratur, må man gå tilbake til førsteutgaven, skriver Hagemann (1963).

Sjette utgave kom i 1963 til 150-årsjubileet for Jørgen Moes fødsel. Språket ligger nær originalutgaven, og boka har noen tegninger av Henrik Sørensen. Året etter kom et nytt opptrykk nøyaktig lik 1963-utgaven (noen steder kalt 7. opplag).

Sjuende utgave kom i 1972, i serien Aschehougs gullkantede. Omslaget er tegnet av Nina Martens, og flere av Henrik Sørensens illustrasjoner er med i denne utgaven.

Åttende utgave kom alt året etter, i 1973, utgitt av Bokklubens Barn. Boka er illustrert av Johan H. F. Kippenbroeck. På omslaget er en tegning av den flytende øya. Jo Tenfjord har skrevet etterord. I 1975 kom et nytt opptrykk på 10.000 eksemplarer. Språklig er åttende utgave mer tro mot førsteutgaven enn foregående utgivelser.

Niende utgave kom i 1987 i Aschehougs berømte bøker Den blå serie. Her finner vi også tegninger av Henrik Sørensen, noen av de samme som i tidligere utgaver.

I 1998 kom en Web-utgave av barneboka, tilrettelagt av Jarle Haugen ved Høgskolen i Vestfold.

De første ni utgavene av Jørgen Moes barnebok *I brønnen og i tjernet*. Utgave nr. 10 var ikke kommet ut da bildet ble tatt. Foto: B. G. Harsson 2013.

Mye ros

I ettertid har I brønnen og i tjernet, som nevnt, fått mye ros. Her er samlet et lite knippe med uttalelser som er brukt om Jørgen Moes barnebok i ettertid:

«Derhos ere disse Smaahistorier saa fiint udarbeidede og krydrede med en saa sund Humor, at deres Læsning ogsaa vil forskaffe den Voxne en sand Nydelse». Christiania-Posten 1851.

«- maa regnes for en af vor Literaturs skjønneste Frembringelser i poetisk fortællende Prosa». Paul Botten-Hansen i 1865.

«Barneboka er vidnesbyrd om Moes fortellertalent. At i det Hele taget en Digter kan skrive noget saa ypperlig i en enkelt Retning - og saa ikke gaa videre i denne Retning, - det kan kun ske i et lidet, fattigt Land - -». Nordahl Rolfsen i 1886.

«- den Bog, der er bleven den kjæreste som den vakreste Barnebog, der endnu er skreven i vort Land». Prest M. J. Færden i sin gravtale etter Beate Moe i 1890.

«Jørgen Moe står som en uopnået mester i å tale til barna og sette deres følelser i bevegelse med enkle og naturlige midler». Stortingspresident Jørgen Løvland ca. 1915.

«- her er han mesteren - uopnåelig i enkel klarhet og barnsligt lynne. Det er visselig et særsyn innen hele verdenslitteraturen, at en mann der kan lage noget slikt i sin beste alder plutselig slutter - -». Christen Dahler 1916.

«Han var ein av dei fyrste som aatte evne til aa skriva barnslegt for barn». Anders Hovden i 1929.

«- han klarte å komme på direkte talefot med barna. Det han skriver går rett inn i barns forestillings-krets, og det er fritt for abstraksjoner». Sonja Hagemann i 1963.

«Jørgen Moe henvender seg direkte til barn på en måte som var nesten enestående i samtiden og er sjelden den dag i dag». Jo Tenfjord i 1973.

«Han var jo vår første virkelige barnebokforfatter». Jorunn Fløtra i 1995.

«Boka fekk positiv omtale i alle dei største avisene då den kom ut». Tone Birkeland i 1997.

«Boken har gjennom et langt liv fått klassikerstempel». Birgitte Furberg Moe i 2009.

Nordahl Rolfsens lesebøker

Kapitler fra barneboka er trykt i mange av Nordahl Rolfsens lesebøker helt fra den første kom ut i 1892. Kapitlene *Dukken under tornerosen* og *Den flytende ø* er med i første del av første utgave, mens kapitlene *Gamle Hans Grenader* og *Alarm* er med i bokens andre del.

Jørgen Moes sønn, Moltke, var i mange år medredaktør i Rolfsens lesebok. I første utgave har Moltke Moe er lite forord der han forteller at språkformen er noe endret og gjort mer kjent for barn. Unorske ord og vendinger er byttet ut med mer hjemlige ord og uttrykk.

Erik Werenskiold har illustrert kapitlene fra Moes barnebok.

Til England, Tyskland og USA

Jørgen Moes barnebok er oversatt til engelsk og tysk, og utgitt i Tyskland, England og USA.

Den tyske utgaven kom i 1885 med tittelen *Im Brunnen und im See*, trykt i samleverket *Sammlung von Kinderschriften*. Ny utgave kom i 1915.

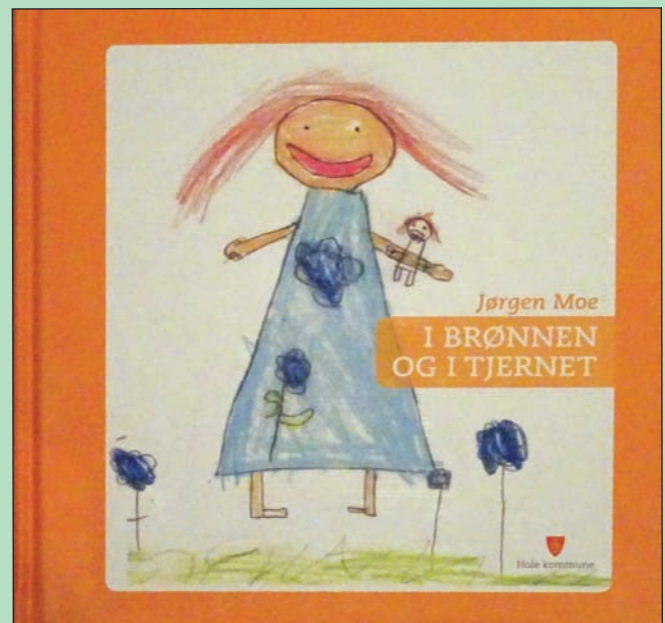
Den amerikanske utgaven kom i 1915 med tittelen *Viggo and Beate*. Boka var oversatt av Gudrun Thorne-Thomsen som var norsk emigrant og lærer. Hun endret en del på innholdet, blant annet syntes hun Viggos halshugging av Lille-Beate var for dramatisk, og endret det til at dukken forsvant. Kapitlet *The Doll under the Briar Rosebush* er blitt en skoleklassiker i Amerika, og trykket utallige ganger i en antologi som kom i nye opplag fram til 1970, skriver Furberg Moe (2013).

Etterord

Vår barnelitteraturs første gullalder begynte i 1830-åra, utfoldet seg i 1840-åra og kulminerte rundt 1850, og tre navn, Wergeland, Asbjørnsen og Jørgen Moe, la grunnen til en nasjonal barnelitteratur i litterær klasse, skriver Sonja Hagemann (1965). Og det spørsmålet som naturlig melder seg, er hvorfor Moe ikke skrev flere barnebøker da den første gjorde slik lykke. Av de ca. 20 kilder som er brukt i denne artikkelen, er det ingen som har et negativt ord om barneboka. Selv om Jørgen Moe i dag er mest kjent for sine eventyr, kunne han kanskje vært like kjent og verdsatt som barnebokforfatter, om han hadde fortsatt å skrive og utgi bøker for barn.

Litteratur

Kildene som er brukt i denne artikkelen fins i Jørgen Moesamlingen ved Hole bygdemarkiv på Kjellerberget.

Tiende utgave av Jørgen Moes barnebok *I brønnen og i tjernet*. Utgitt av Hole kommune 2013 i anledning 200-årsjubileet for Jørgen Moes fødsel.

Illustrert av barn fra barnehager og skoler i Hole. Foto: B. G. Harsson 2019.

Pilegrimstur mellom Hole kirke og Norderhov kirke

Av Halvor Bekken Aschim

Søndag 28. april gikk det pilegrimsvandring fra Hole kirke til Norderhov. Dette er et årlig arrangement for alle som ønsker å være med, men målgruppa er først og fremst ungdom. I år hadde vi med ungdom fra flere steder i prostiet. Vi begynte med gudstjeneste i Hole kirke der ungdom over konfirmantalden, som har deltatt i leder-treningstilbudet «MILK», fikk utdelt kursbevis.

Etter gudstjenesten gikk vandringa med klar himmel og varm sol i retning Norderhov med turmiks i hånda. Midtveis hadde vi fruktpause etterfulgt av 10 minutter stille vandring. Framme i Norderhov kirke ventet rolig musikk og bønnevandring. Til slutt samla vi oss i museumshagen til grilling og hyggelig samvær.

Dugnad i Bønsnes kirke

Etter nok en lang vinter var det igjen tid for dugnad i Bønsnes kirke.

Årets dugnadsgjeng hadde usedvanlig godt humør! Og etter en upåklagelig god innsats med rydding, lufting av matter, støvsuging og vasking vanket det kaffe/te og Twist.

Ang. valglokale til kirkevalget 2019

Du kan stemme på kirkevalget alle steder det avholdes kommunevalg.

Kirkens valglokale er i samme bygning, men har sitt eget rom.

Vi oppfordrer alle til å bruke stemmeretten sin og bidra til å sette sitt preg på Hole menighet.

Demokratiet fungerer aller best når valgdeltakelsen er stor.

I dette nummeret kan du lese litt om alle kandidatene til Hole kirkelige fellelsråd og menighetsrådet.

Du kan også stemme på valget til bispedømmerrådet.

Her er dugnadsgjengen
Anne-Kristin, Alv Kjetil, Ingeborg.

Olsokfeiring med folkedans og rømmegrøt

Mandag 29.juli kl. 19.00 blir det tradisjonen tro olsokgudstjeneste i Bønsnes kirke. Etter gudstjenesten utvider vi arrangementet, og har alliert oss med Ringerike folkedansgruppe som vil lede an i færøysk ringdans fra middelalderen, og Hole bygdekvinne lag vil stå for salg av rømmegrøt. Kaker og kaffe kan kjøpes også før gudstjenesten begynner, mens rømmegrøten spares altså til etter gudstjenesten. Og vi setter opp telt utenfor kirken, så eventuelle regnbyger er ingen hindring for serveringen. Ta gjerne med egen stol hvis du ønsker å sitte og spise.

Prost Kristin Moen Saxegaard og kapellan Kristine Bekken Aschim leder gudstjenesten, og sangere fra Ringerike Vocalis medvirker med middeladernusikk dirigert av kantor Grethe Ulversøy. Det vil også være mulighet for å få guidet omvisning i kirken etter gudstjenesten.

Velkommen til olsokfeiring!

Alteret sett fra galleriet.

Spesialprestene

Sykehuspresten

Av sykehusprest og sokneprest, Marie Lyngseth

Marie Lyngseth er i tillegg til å være sokneprest – sykehusprest på Ringerike sykehus.

Det var mens jeg arbeidet som sykepleier på barneavdelingen på Ullevål, jeg begynte å tenke på at det var jo sykehusprest jeg skulle bli. Det tok noen år før jeg kom dit, men det ser jeg bare på som en fordel. Studier, arbeids erfaring og ikke minst livserfaring er en god balast å ha med seg i møtet med pasienter, pårør-

ende og helsepersonell.

Prestetjenesten på et sykehus kan se veldig ulik ut, men på Ringerike har man valgt å legge sykehuspresten til Norderhov menighet. Det betyr at jeg som sokneprest i Norderhov/Ask og Tyrstrand har en fast dag i uken på sykehuset.

Ingen dag er helt lik og som oftest vet jeg ikke hva som venter meg. Noen ganger har jeg fått en telefon fra en sykepleier som forteller at de har en pasient som vil snakke med presten. Andre ganger er det pasienten selv eller en pårørende som har tatt en telefon.

Jeg pleier å gå rundt på sykehuset, gå innom de ulike avdelingene, og da kan det hende at personalet lurer på om jeg kan gå innom en pasient som har det vanskelig. Jeg tenker på meg selv som en gjest når jeg kommer inn på et pasientrom. Det betyr at jeg presenterer meg, forteller hvorfor jeg er der og spør om det er greit at jeg setter meg ned litt.

For noen kan det oppleves veldig merkelig at presten kommer på besøk, ja kanskje til og med skremmende hvis man tror at presten alltid kommer med dårlige nyheter. Noen tenker nok også at man bare må snakke om Gud eller døden med presten. Men sånn er det heldigvis ikke. Når jeg tenker tilbake på en dag, så har det som oftest vært mye humor og god latter.

Samtalene kan selvfølgelig handle om alt mulig som vær og vind, hunder og katter, barn og barnebarn. Men også om sorg og uro, opplevelsen av å være til byrde og redselen for fremtiden.

Gjennom årenes løp har jeg hørt mange livshistorier og

kanskje handler det om å finne tilbake til seg selv og den man var før man ble syk. Som sykehusprest har jeg tid og ro til å lytte og å være tilstede.

Selvfølgelig er det også de som ønsker å snakke med presten om åndelige ting. Noen vil at jeg skal be for dem, lyse velsignelsen eller komme med nattverden. Noen ønsker å fortelle ting de ikke har sagt til noen annen, som et slags skriftemål. Jeg har selvfølgelig taushetsplikt. Det er ikke alle som orker eller kan snakke men som allikevel setter pris på et stille nærvær. Da sitter jeg i ro og bare er der.

Jeg pleier også å ha et blikk for de pårørende. For mange kan det være godt å få sitte ned i fred og ro og fortelle hvordan man har det fordi det er krevende å være pårørende. Det hender også at pasienten eller de pårørende ønsker at jeg skal være tilstede når de snakker sammen om de vanskelige tingene som døden og tanker rundt begravelsen. Sånne ting som mange gruer seg for å snakke om.

Personalet er også en del av min tjeneste. Det vil si at jeg er tilgjengelig for samtaler som kan handle både om opplevelser på jobben eller private ting. Det er også ekstra hyggelig når jeg på vaktrommene møter konfirmantforeldre, folk jeg har viet, foreldre til døpsbarn eller pårørende til noen jeg har begravet. På den måten blir min tjeneste på sykehuset en naturlig del av hele min prestatjeneste.

Nå og da får jeg spørsmål om hvordan jeg greier å stå i så mange vanskelige og tunge situasjoner. Jeg pleier å svare at jeg er heldig og takknemlig som har folk rundt meg som jeg kan snakke med og som jeg kan reflektere sammen med. Jeg er en del av det palliative teamet på sykehuset og jeg sitter i KEK, klinisk etisk komité. Jeg lærer stadig nye ting og føler meg ydmykt takknemlig for min tjeneste på sykehuset. Men selvfølgelig tar jeg med meg mange som jeg har møtt i mine tanker og bønner i løpet av uken. Jeg gleder meg med dem som er glade, sørger med dem som sørger og deler håpet med dem som håper. Men midt i alt sammen blir jeg stadig minnet på at Gud har skapt oss mennesker med en forunderlig evne til å stå i det man må stå i. Det gir meg trøst og håp for egen del og for dem jeg møter som sykehusprest.

Her er Marie Lyngseth rett etter en gudstjeneste i Norderhov kirke, hvor hun til daglig er sokneprest.

LITT OM REGLER VED DÅP

Vi får mange spørsmål om reglene rundt dåp.

Det handler om alt fra faddere til klær og voksendåp.

Dåp for deg eller noen i familien?

Hvis du ønsker dåp for deg selv eller noen i familien, ta kontakt med Hole kirkekontor, tlf: 32 16 01 00 eller

post.hole@kirken.no. Eller gå inn på

www.kirken.no/hole. Der er det oversikt over når det er gudstjenester med mulighet for dåp i Hole, og meldeskjema for dåp.

For voksendåp er ikke det uvanlig at dåpshandlingen blir foretatt i etterkant av en gudstjeneste. Dette tilrettelegger vi for hvis ønskelig.

Alle dåp av barn foregår på en av menighetens gudstjenester.

I Sollihøgda kapell er det 3 gudstjenester i løpet av året med mulighet for dåp. Der kan vi tilby egen dåpsgudstjeneste ved behov for dem som har tilhørighet til Sollihøgda.

Ta kontakt med kirkekontoret hvis det er ønskelig.

Dåp – ingen aldersgrense

De fleste forbinder dåp med barnedåp. Og de aller fleste som blir døpt, er små barn. Men det finnes ingen aldersgrense for å bli døpt. Hvert år er det flere litt større barn, konfirmanter, voksne og gamle som blir døpt i Den norske kirke.

Hva må til for å bli døpt som ungdom eller voksen i Den norske kirke?

At du ønsker å være kristen.

At du ikke er døpt fra før. Hvis du er døpt i et annet kirkesamfunn, som barn eller som voksen, trenger du ikke å bli døpt på nytt for å bli medlem i Den norske kirke. At du vet det viktigste om den kristne tro, og at det føles rett.

Døpefont i Sollihøgda kapell (fra 1964).

Døpefont i Bønsnes kirke (fra 1600-tallet).

Døpefont i Hole kirke (fra 1700-tallet).

Antrekk

Hva skal jeg ha på meg hvis jeg skal døpes, og for lengst har vokst fra den tradisjonelle dåpskjolen, lurer kanskje noen på. La en ting være klart: Antrekket er ikke det viktigste. Men det er greit å ha på noe pent. En dåp er en spesiell handling.

Fadder

Å være fadder oppleves for mange både som en stor glede, tillit og ansvar. Mange får et spesielt forhold til barnet de er fadder til. Det er ingen fasit på hva en fadder skal gjøre, så det er mange måter å følge opp fadderløftet på. Men mange opplever det som gode fadderoppgaver å ha omsorg for barnet, hjelpe barnet på livets lange, og til tider kronglet vei, bidra til at barnets tro kan ha en plass i hverdagen og be for barnet.

Formelle krav til faddere

En fadder må ha fylt 15 år og som hovedregel være medlem av Den norske kirke. Medlemmer av andre kirkesamfunn kan være faddere så lenge de aksepterer barnedåp. Det er presten som ser til at valget av faddere svarer til disse forutsetningene.

Hvert barn som blir døpt, skal ha minst to faddere, og de må ha fylt 15 år. Det er ingen øvre grense for antall faddere. Som fadder er du vitne om at barnet er døpt med en kristen dåp. Ved døpefonten svarer foreldre og faddere ja til at barnet skal vokse opp med den kristne tro. Dere sier ja til å lære barnet om troen og hva den betyr for livet. Men dette står dere ikke alene om. For kirken sier også ja. Når barnet blir døpt, blir det medlem i Den norske kirke og en del av fellesskapet i menigheten der barnet bor. Barnet vil jevnlig få tilbud om å lære mer om kirken og troen, tilpasset alderen. Hole menighet har trosopplæring for ulike aldersgrupper. Minst to av fadderne må være til stede ved dåpshandlingen. Etersom fadderansvaret er så nært knyttet til dåpen er det ikke mulig å legge til eller stryke faddere i ettertid.

Besøksbaby på Hole bo- og rehabiliteringssenter

Av Torun Eskevik Ruud

Forskning viser at sansestimulering som blikkontakt, smil, latter, hudkontakt, sang og musikk er bra for å ivareta eldres kognitive evner.

Med utspring i Babysang, et tilbud til mor, far og barn 0 - 2 år, kom forslaget fra mamma Kristine om å besøke de eldre på sykehjemmene i Hole. Vi tok kontakt med Hole bo- og rehabiliteringssenter, som var svært imøtekommende og ønsket gjerne besøk av smårolingene. Siden sykehjemmet er sertifisert som «Livsglede», passet det bra med vårt tilbud om besøksbaby. Noe av målsettingen for «livsglede for eldre» er nettopp å tilrettelegge for kontakt med barn og for sang og musikk.

Livsglede for alle, både for gammel og ung.

Ride, ride ranke til møllerens hus.

Mellom 2 – 4 babyer har vært på besøk fem ganger i vår. Etter en sjarmørrunde med smil og babbel, er mammaene klare for regler, sanger og leker akkompagnert av rytmeegg og gitar. De eldre oppfordres til å synge med på både «Ro, ro til fiskeskjær» og «Bæ, bæ lille lam.» Etter mange smil og mye småprat, er det sovetid for de små. Da pakker mammaene sammen, og de små glipper søvnlige med øynene. De eldre og ansatte takker begeistret for besøket og ber oss om å komme snart igjen.

Tre smålitne besøksbabyer etter fullført oppdrag.
Alle foto: Torun Eskevik Ruud

Foto: Privat.

Hvordan melde seg til dåp i Hole kirke?

Påmelding til dåp skjer ved henvendelse til kirkekontoret på tlf 32 16 01 00, mail: post.hole@kirken.no eller via våre nettsider: www.kirken.no/hole.

Folk spør oss: Hvorfor sender vi ikke ut invitasjon til dåp lenger? Svaret er at nye strenge regler for håndtering av persondata fører til at kirken ikke lenger får melding fra folkeregisteret når et av våre medlemmer har fått barn. Det igjen fører til at vi ikke lenger kan sende ut dåpsinvitasjon til alle nyfødte barn, slik vi har gjort tidligere.

Vi håper ikke folk «glemmer» å døpe barna sine av den grunn. Dåpen er det ene av to sakramenter, her legges vi mennesker i Guds armer slik at han ved sin nåde kan bære oss gjennom livet. Dåpen er en vakker og verdig velkomstsereemoni der barna ønskes velkommen til livet, velkommen inn i den lokale kirke og det verdensvide kirkefellesskapet.

Velkommen til dåp!

En prat med kirkegårdsarbeiderne i Hole

Tekst/foto: Morten Hansen Hunstad

Berit Gaardhammer og Rune Imsgard Andersen jobber ute på kirkegården gjennom alle årstidene. Begge to er også kirketjenere inne i kirkene.

Hva går jobben som kirkegårdsarbeider ut på?

Vi har ansvar for all daglig drift på kirkegården. Det handler om alt fra å stelle blomster på graver med stellavtaler, klippe gress, håndtere søppel, yte service for dem som besøker kirkegården. Vi bruker en god del tid på å snakke med folk som går på kirkegården. Det er mange som trenger å slå av en prat i sorgen eller som har praktiske spørsmål. Vi er også gravere og gjør klar gravene til begravelser. Etter bisettelser setter vi ned urner – som regel sammen med familien. Om vinteren bruker vi mye tid på å brøyte snø. Vi driver også med diverse vedlikehold. Alt av utstyr må etterses og maskiner må vedlikeholdes.

Det høres ut som dere har nok å gjøre?

Ja, vi har mer enn nok å gjøre. Mange tror det er lettere om vinteren, men det er veldig hardt arbeide på den årstiden – både med brøyting og strøing. Og så er det veldig mye jobb å komme seg bort til gravene. På grunn av tele i bakken må gravene fines før det kan graves opp.

Er det noe dere er opptatt av at folk skal vite om kirkegården?

Først og fremst er vi der og kan rettlede. Det er bare for folk å ta kontakt. Vi er behjelpelig med det meste. Det viktigste for oss er nok søppelhåndteringen. Det er viktig at ting blir kastet rett sted og i rett dunke.

Berit og Rune bruker mye tid på å klippe gresset på kirkegården. De har fått bedre utstyr på kirkegården de siste par årene.

Hvis de har større ting, kan de låne trillebår og trille det ned på dynga bak den nye garasjen. Der er det en komposthaug.

Er det noe dere vil si om gravene?

Om det ligger noe bak gravene, må vi ta det bort. Det er også viktig at ting ikke blir liggende på en annen grav. Noen legger nok fra seg både det ene og det andre, og det blir i veien når vi skal klippe. De som har nabograven, vil helst ikke at ting ligger strødd utover.

Menigheten var i økonomiske vanskeligheter for et par år siden. Har det blitt annerledes?

Det har blitt lettere pga. av bedre bevilgninger. Før hadde vi verken ordentlig garasje eller nok utstyr. Nå har det blitt veldig mye bedre, og det har blitt tryggere hverdag for oss, begge to. Ting går også raskere og lettere med bedre utstyr. Nå får vi gjort ting som vi ikke rakk eller kunne tidligere. Før måtte vi fly ørten ganger med trillebår, mens nå kan vi kjøre ting bort enkelt med en Nor-car. På en kirkegård blir det mange søkk, og da skal vi legge på mer jord. Nå får det fortære, så lenge det ikke er for mye tørke.

Hva er utfordringen deres?

Vi må prioritere og mye må settes på vent. Det vurderer vi hele tiden. I tillegg er været en utfordring. Tørke gir utfordringer, og det samme gjør mye snø om vinteren. Vi sår en del og trenger at været spiller på lag.

Hva er dere opptatt av nå?

Kirkegårdsutvidelsen går sin gang, men det er en innkjøringsfase der gresset må gro. Nå håper vi på mye regn så den nysådde plenen kommer seg. Og utover sommeren vil vi begynne å klippe den.

Selv om det blir en utvidelse, skal vi ikke glemme den gamle delen. Det er en helhet og vi skal ivareta alt sammen.

Det er vi opptatt av. Vi ser fram til å få minnelunder. Det får vi nemlig mange spørsmål om.

Vi er veldig glade for alle som tar vare på gravene sine og som hjelper til å holde det pent.

Er det en bra jobb?

Ja. Vi stortrives i jobben, begge to.

Her er noen av de mange søppelkassene på kirkegården. Berit og Rune hadde satt pris på om alle brukerne ville sortert riktig.

SPINK
Mobilbank for barn og unge

SPINK er appen som gir barn og unge under 15 år oversikt over hvor mye penger de har på bankkortet, og hva pengene har vært brukt til.

Les mer om SPINK: rbbank.no/spink

SpareBank 1
RINGERIKE HADELAND

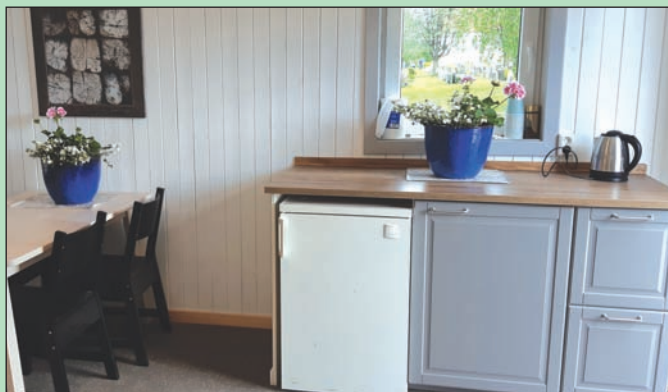

En ny hverdag

Tekst/foto: Julie Ulven

Har du sett den nye garasjen på Hole kirkegård? Den inneholder et stort garasjerom hvor alt gravplassutstyret er.

I tillegg til garasjerommet har de som jobber på gravplassen fått et eget rom. I det rommet har de fått en liten kjøkkenbenk, spisebord, pult, et sted å henge klærne sine og varme seg når det er kaldt ute. Dette rommet har bidratt til at gravplassarbeiderne har fått en helt annen arbeidshverdag. Rommet er blitt veldig fint, og det takke være Per Nøsterud. Han har isolert tak og vegger, senket taket, lagt belegg på gulvet, malt panel og satt det

opp, listet rundt vinduer og dører, montert kjøkken, spisebord og stoler.

Se bildet over for hvor fint det er blitt.

Hurra for nyoppusset kjøkken!

Tekst/foto: Julie Ulven

Det gamle kjøkkenet i Hole kirke kunne i beste fall beskrives som slitent med dårlige rør, og fuktskader.

Anne Kristin Frivold og Hanne Karen Lien tegnet forslag til nytt kjøkken, reiste til IKEA og kjøpte et flatpakket kjøkken. Så startet jobben med å rive det gamle. Og som det så ofte er når noe gammelt skal rives avdekkes det mer skader. Det var fukt under gulvbelegget.

Heldige Hole kirke som har Per Nøsterud som tusenkunstner. Per fjernet alt med fuktskader, og la nye fliser på gulvet. Så måtte rørlegger inn å sørge for tette og hensiktsmessige rør.

Kjøkkenet ble montert med nye skrog, skuffer, benkeplate, nye lamper, plasstilpasset eikelister og annet interiør. Alt veldig godt håndverksmessig utført på dugnad av Per Nøsterud.

Stor takk til Per for en fantastisk jobb med å pusse opp kjøkkenet i Hole kirke.

Vi er heldige som har gode hjelpere.

Vi ønsker også å si takk til bygdekvinnelaget som har gitt kr 4000,- i gave til oppussing av kjøkkenet og Per Hafnor som har ordnet med nytt elektrisk anlegg.

Sommer, stev og Symra

Av Per Vollestad

Konserten med Per Vollestad 30. juni er en av fire konserter på Bønsnes sommerfestival 2019.

"Til lags aat alle kan ingen gjera, det er no gamalt og vil so vera!" Dette er en av mange kjente tekster i Ivar Aasens samling *Symra*. I sommer får tekstene tonefølge og nytt liv i Bønsnes kirke.

I 1863 kom Ivar Aasen ut med en samling "visor og rim". Samlingen hadde navnet *Symra*, etter vårblomsten med samme navn, og ble raskt populær. Stortingsmannen Jørgen Olafsen skrev umiddelbart til forfatteren og ba han få noen til å sette musikk til diktene, for som Olafsen skrev: "... engang indsjungne i Folket ville de aldrig mere glemmes, saalænge Nordmænd bor i Norge."

Og flere av disse tekstene og sangene lever fortsatt den dag i dag, som for eksempel "Gamle Norig", "Mellom bakkar og berg", "Dei gamle fjelli" og "Til lags aat alle kan ingen gjera". Ivar Aasen tok Olafsens ord til seg og i 1875 kom en ny utgave av diktsamlingen, denne gang med Ivar Aasens egne melodiforslag. Noen melodier var velkjente folketoner men noen var også nyskrevne av blant annet Aasen selv.

Jeg kom over denne boken i forbindelse med mitt doktorgradsprosjekt om komponisten Christian Sinding og har lenge tenkt å gjøre noe med dette nå ukjente stoffet. Og så kom muligheten i form av en sommer-

koncert i Bønsnes kirke sammen med organist Grethe Ulversøy. Og tredjemann på laget er Knut Hem. Med stemme, orgel og dobro blir det en original og stemningsfull kveld i Bønsnes kirke 30 juni:

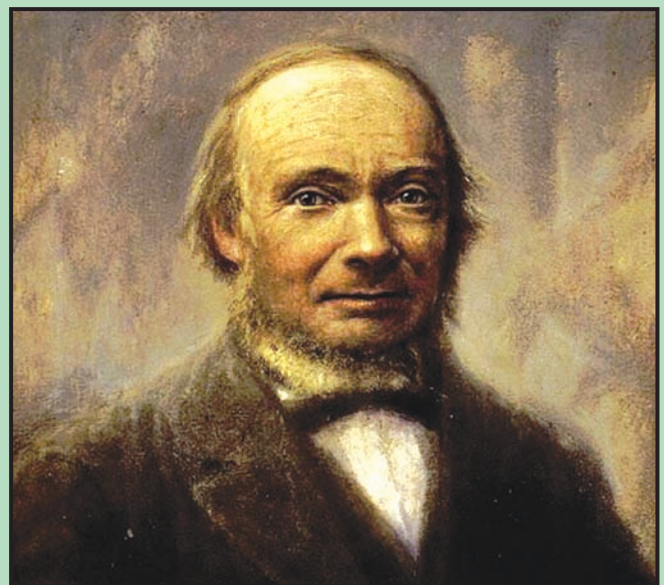
*"Velkomen atter hit til vaara Grender,
velkomen her, du sæle Sumarkveld,
med Lauv og Gras ut yver alla Strender
og gule Blomar i den grøne Feld"*

Dette blir en konsert som gir Ivar Aasens dikt streif av blå bluesstoner og himmelsk orgelklang:

*"Eg heve freistat so einkvar Gong,
um sjølv eg Stev kunde gjera;
men sjeldan fekk eg so min Song,
som helst han skulde vera. "*

Konserten med Per Vollestad 30. juni er en av fire konserter på Bønsnes sommerfestival 2019. De andre konsertene er 16. juni, 4. august og 18. august.

Se hele festivalprogrammet i annonse for festivalen på neste side.

Ivar Aasen malt av Rolf Groven i 1885. Bildet ble innkjøpt av 17 sunnmørskommuner som gave til Det Norske Teater da nybygget var ferdig i 1885.

Bønsnes *sommerfestival*

Konsserter i Bønsnes kirke:

Søndag 16. juni kl. 18.00

Trio «Leo»

Madeleine Ossum (fiolin)
Emilie Heldal (bratsj)
Tove Erikstad (cello)

Søndag 30. juni kl. 18.00

Nordisk sommer - blå toner

Per Vollestad (sang)
Knut Hem (gitar)
Grethe Ulversøy (orgel)

Søndag 4. august kl. 18.00

Folketoner og slåtter

Knut Buen (hardingfele)
Kåre Nordstoga (orgel)

Søndag 18. august kl. 18.00

Borrowed, not stolen

Woodpeckers Recorder Quartet.
Konserten er en del av
100-årsmarkeringen for
Foreningen Norden

Billetter kr 150,-
selges ved inngangen

Helgelandsmoen kapell

En av våre lokale kulturskatter ligger bortgjemt inni furuskogen. En gang i året åpner vi skattekista for barna, som en del av kirkens trosopplæring.

Tre sjuåringer og noen voksne møtte opp ved Helgelandsmoen kapell en kveld i slutten av april. Frithjof Rudstaden og Rune Western inviterte til lek og morsomme påfunn. Det lille kapellet midt på moen er spennende å undersøke. Utenfor står et klokketårn som barna fikk testet ut.

Frithjof tok med barna bort til plassen der den gamle traktoren sto. Der uttrykte han sin fortvilelse over den beste leken som noen gang hadde eksistert nå var fjernet. Istedenfor lek på traktor fikk barna lov å dytte i gang bilen til Rune, slik at han fikk dratt hjem.

Bilen til Rune må ha litt starthjelp.

Vil ditt firma være synlig i Høle?

Vil ditt firma fortelle alle i Høle hva dere kan tilby?

Vil ditt firma støtte Høleposten?

Annonser fra kroner 800,-

Ta kontakt med Mari P. L. Hafnor for priser.

E-post: mari_p_h@hotmail.com

«JEG HAR MISTET FØLELSENE»

Av Trine Huseby

Trine Huseby er familierapeut ved familievernkantoret på Ringerike og samlivsterapeut ved Sundvolden Hotel. Hun driver også fagbloggen www.trinehuseby.no

I samtalen med paret ser jeg en mann som er tydelig preget av alvor. Han er stresset og på vakt. Observerer kvinnen mens hun forteller. Hendene hans ligger passivt i fanget. Kvinnen er godt forberedt. Hun sier hun har mistet følelsene for ham. Hun virker som hun er lettet over endelig å bli lyttet til og tatt på alvor. Hun trekker pusten og er klar for å fortelle.

Hun har ventet lenge.

Jeg ber kvinnen fortelle hvordan hun har det. Hun begynner å gråte og sier hun har sagt fra veldig mange ganger, at hun ikke synes de har det bra. At hun har følt seg oversett, nedprioritert og tatt for gitt. Mannen skyter inn: «Ja, jeg vet jeg har vært alt for opptatt med jobb.» Kvinnen sitter rett i stolen, hun lener seg fremover og ser direkte på ham. Hun sier det hjelper ikke at han vet det, at han sier det og beklager, det er handling som gjelder. Hun sier hun har ventet og ventet på handling, nå har hun gitt opp.

Jeg lar mannen sitte og betrakte alvor. Det som utspiller seg. Jeg lar kvinnen få utløp for oppdemmet frustrasjon. Jeg spør henne hva hun legger i «gitt opp.» Kvinnen nøler en stund, før hun igjen tar til tårene og sier hun har gitt opp å få oppmerksomheten hans, være kjærester, være nær hverandre sånn som de var før.

Mannen ser på henne mens hun forteller. Det er åpenbart at det gjør ham vondt å se henne så fortvilet. Samtidig virker han vettskremt over tanken på konsekvensene. Han ser på meg og forteller at etter at de fikk barn ble det så mye forpliktelser, så lite tid til de to og de gled fra hverandre. Han sier han vet hun har vært frustrert i perioder, men han har ikke skjont at det var Så ille.

Vi bruker tid på denne prosessen. Kvinnen har behov for å dele med mannen hva hun har båret på i lang tid. Mannen har behov for å finne ut om det er håp om å få beholde henne. Han er mer oppmerksom enn noen gang. Ordvekslingen går som en pingpongball; frem og tilbake.

Illustrasjon

Jeg gjør paret oppmerksom på at følelser er en høyst ustabil faktor. Hvis forholdet skulle være basert ene og alene på følelser, ville det bli mye frem og tilbake. Jeg spør dem hvilke andre verdier som betyr noe for dem. Kvinnen svarer: barna. Mannen svarer: barna, stabil økonomi, huset, alt vi har sammen. Kvinnen korrigerer: «hadde.»

Jeg spør paret: «Hva med viljen? Finnes det vilje i dette forholdet? Vilje til å kjempe, til å prøve igjen, til å holde ut?» Jeg sier at vilje er en undervurdert faktor. Langvarige, solide forhold er basert på en stor del vilje. Parene som lever i langvarige forhold, blir i de vanskelige periodene, for så å oppleve gode perioder. En syklus der det går opp og ned, og der gevinsten ved å bli når man er nede, er gleden når man igjen kommer opp. Sammen.

Samtalen går mot slutten, og jeg beskriver for paret hva jeg ser av potensial:

Paret har møtt opp til samtalen, sammen. Kvinnen har ikke avsluttet forholdet, selv om hun sier at følelsene er borte.

Mannen har forstått alvor. Det er lov å håpe på handling. Kvinnen deler sine frustrasjoner. Det gir større grunn til optimisme på parets vegne, enn om hun hadde vært likegyldig, resignert.

Mannen lytter. Han gir henne det hun har savnet så lenge; han ser henne og prioriterer henne.

Kvinnen er trist. Er det fordi hun bryr seg om ham, er han viktig for henne?

Mannen erkjenner at han har nedprioritert henne og det de hadde sammen. Selvinnsikt og erkjennelse fører ofte til endring.

Paret innser at et solid forhold er basert på mer enn følelser. Denne innsikten kan bidra til nye måter å tenke på.

Gjennom å beskrive for paret hva jeg legger merke til i samspillet mellom dem, får de speilet tilbake sitt potensial. Å bli bevisstgjort eget potensial, kan gi optimisme og håp.

Følelsene som var «mistet», blir underordnet. Kvinnen blir opptatt av hvilke andre verdier som betyr noe i forholdet, og ønsker å utforske dette. Begge blir opptatt av hvordan de kan ta ut potensialet sitt. Mannen blir noe beroliget; løpet er ikke kjørt. Enda. Nå er det vilje og handling som gjelder.

REMA 1000

bare lave priser

VIK

Pyntet til fest

Alteret og døpefonten i Hole kirke er pyntet til fest under konfirmasjonene i slutten av mai 2019.

Konfirmanter i Hole menighet

Sollihøgda kapell søndag 19.mai

Mia Karine Markeset, Ingeborg Hermine Astrup og Victoria Bjørn-Ekern.

Hole kirke lørdag 25.mai og søndag 26. mai

Julian Borge-Øverkil, Sean Kolstad Dahl, Eirik Rian Frengstad, Hedda Emilie Grønvold, Olivia Henriksen, Johanne Håndstad Hurum, Endre Meyer Jakobsen, Alvilde Øie Martinsen, Karen Ormstad Meier, Lotte Mørseth, Stian Ruud, Markus Samuelsen, Runa Eid Skjerven, Emil Meidell Thorsrud, Jesper Trygve Havik Ellingsen, Gustav Grimsbø, Casper Hansen, Ellen Moltzau Holte, Mirjam Elise Holmen Rist, Mille Mina Gomnes Rustand, Annika Helen Evjen Schinnes, Marte Sofie Skrove, Anders Væråmoen, Petrine Berg Ørjasæter, Johanne Fekjær, Ida Frøshaug, Jonas Ingebo, Bastian Braathen Johannessen, Nora Gulbrandsen Johnsen, Thomas Nikolai Lilleland, Isak Enger Rindalsholt, Alexander Skryten og Andreas Ullern Tønning.

Tiril Fuglerud Edvardsen, Preben Kvamme Hagen, Margrete Hval, Trym Laeskogen, Sigrid Prøsch Meier, Sebastian Hakvaag Mittet, Emma Bakke Sué og Sander Leonard Sundland.

Vil du være konfirmant i Hole menighet

På hjemmesiden vår finner du det elektroniske registreringsskjemaet: kirken.no/hole

Konfirmasjonstiden i kirken er ikke bare for deg som tror. Å være konfirmant i kirken er like mye for deg som tviler eller bare er nysgjerrig. I konfirmasjonstiden får du muligheten til å utforske mange viktige spørsmål sammen med andre. Som konfirmant får du lære mer om Gud, Jesus og deg selv.

Konfirmasjon i Den norske kirke er en forbønnshandling, der vi ber Gud styrke og velsigne konfirmanten. Ordet «konfirmasjon» betyr å bekrefte, og det som bekreftes i en kirkelig konfirmasjon, er dåpen. I dåpen knytter Gud seg til oss og lover å være med oss alle dager. Disse løftene gjentas i konfirmasjonen. Vi bruker derfor mye tid på å snakke om de store spørsmålene, og forstå hvordan kristen tro kan hjelpe oss i livet.

Dersom du bor i Hole, men ønsker å gjennomføre konfirmasjonstiden i en annen menighet, bør du først ta kontakt med den menigheten og høre om de har kapasitet til å ta deg med. Du kan også følge opplegget i Hole og bli konfirmert i en annen menighet, eller du kan følge opplegget et annet sted og bli konfirmert hos oss. Vi prøver alltid å være fleksible.

Du kan lese mer om konfirmasjon i Den norske kirke her: kirken.no/nb-NO/konfirmasjon/

Pilegrimsturen med fengselet gikk innom Skomakerstua

Tekst/foto: Morten Hansen Hunstad

Mandag 3. juni var det igjen klart for en av årets pilegrimsturer med innsatte i Ringerike fengsel.

Ønsket er at vi skal få til to slike turer hvert år. Dette var den sjettede turen siden vi begynte med slike pilegrimsturer. Med på turen var blant annet fire engasjerte innsatte. Vi fikk først sitte litt inne i Norderhov kirke å meditere før vi gikk videre til Hole kirke. Der ble det lunsj og lystenning. Deretter gikk vi opp til Skomakerstua og ble møtt av Karin Røise. Hun kunne fortelle om plassen og om spennende møter med pilegrimer. Alle fulgte engasjerte med og lot seg fascinere av den koselige stua. Vi fikk kaffe, te, vafler og kringle å kose oss med før vi gikk videre til Bønsnes.

Så var det tid for et bad i Tyrifjorden. Noen av oss (som meg) har blitt pinglete med årene og stod over, men flere tok seg et forfriskende bad i fjorden.

Takk til Karin Røise for gjestfriheten! Vi kommer nok innom neste gang også.

Kirkevalget – din stemme teller!

Kjære kirkemedlem!

Vær med å prege morgendagens kirke!

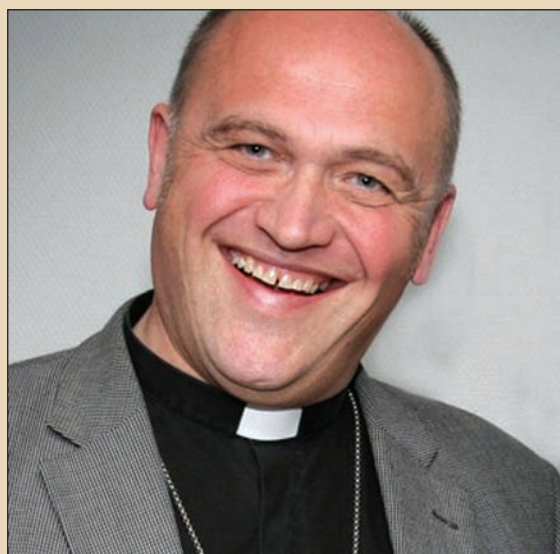
Vi trenger engasjerte kvinner og menn til å lede kirken lokalt, regionalt og nasjonalt. Menighetsrådet leder menighetens virksomhet der du bor, bispedømmerådet ansetter prester og enkelte andre ansatte i kirken, og medlemmene av bispedømme-rådet er også medlemmer av Kirkemøtet, det høyeste organet i Den norske kirke.

Gjennom kirkevalget har du mulighet til å være med å gi retning til hvordan kirken skal fremstå lokalt i din menighet, regionalt i Tunsberg bispedømme, og nasjonalt. Du har innflytelse på hvordan kirken skal bli ledet.

Jeg oppfordrer alle til å bruke sin stemmerett, og ta medansvar for kirkens rolle og innflytelse i en avgjørende tid for kirke og samfunn.

Godt valg!

Biskop Jan Otto Myrseth

Kandidater til Hole kirkelige fellesråd og menighetsrådet

Kandidatene fikk følgende spørsmål:

- *Hvilket forhold har du til Den norske kirke og Hole menighet?*
- *Har du erfaringer fra frivillig arbeid i kirken?
Eller har du annen erfaring som kan komme godt med i menighetsrådet?*
- *Hva er du opptatt av i kirken? Har du noen hjertesaker du vil jobbe for?*

1. Anne Hurum, 58 år

*Leder på eksamenskontoret i Buskerud (for videregående opplæring)
Gift og har en datter på 31 år og en sønn på 29 år, de bor også i Hole.*

- Jeg er født og oppvokst i Hole og ble konfirmert her.
- Har ikke deltatt i menighetsarbeid tidligere.
Jeg har et positivt inntrykk av menighetens arbeid.
- Når det gjelder Den norske kirke synes jeg det er riktig at den har fått en mer fristilt rolle i forhold til staten.
Jeg har ikke deltatt aktivt i kirkens arbeid, men jeg var aktiv som

speider og speiderleder da jeg var ung. Tidligere har jeg arbeidet som lærer og har alltid jobbet med mennesker. Som medarbeider og mellomleder på videregående skole og i fylkeskommunen har jeg mye erfaring fra arbeid i organisasjoner.

2. Noralv Holm, 54 år

Prosjektrådgiver

Gift med Elin, har tre voksne barn, og bor på Helgelandsmoen.

- Hole menighet har viktige oppgaver, som å formidle det kristne budskap, forvalte de flotte kirkebyggene i bygda vår og være en bauta igjennom både tro og tvil. For meg er kirka vår et sted for både fellesskap, undring og bønn.
- Siden vi flyttet hit til Hole for over 24 år siden, har jeg vært aktiv i kristelig arbeid og frivillig i Hole kirke. Og som kirkevert har jeg den takknemlige gleden av å få være med å ønske deg velkommen til gudstjeneste.
- Jeg vil at Kirken må være et inkluderende fellesskap hvor alle blir sett og føler seg velkommen. Med et håp om at Menigheten har en tilstrekkelig økonomi som muliggjør at våre kirker ikke forfaller og at vår kirkelige kulturarv ikke forvitrer. Og at vi kan sammen være med på å videreføre ønsket og gaven fra Misjonsforeningene om et Menighetshus i Hole.

3. Sevat Lappegard, 71 år

Pensjonist

Gift. Tre voksne barn.

- Vi bodde på Røyse i 11 år på 1980 tallet, da med skolebarn, speidern, jentekor, skolekorps, Ten-Sing og helg og høytid i Hole kirke. Etter 26 år er vi nå tilbake på Røyse og er veldig glade for å høre til i Hole kirke igjen.
- Jeg har vært prest, prestelærer og prost i over 40 år. Det meste av denne tida har jeg også vært i menighetsråd og fellesråd.
- Nå når kirka løses fra de statlige styringsorganene og skal styres gjennom de kirkelige valg, er det viktig å få god oppslutning om valgene slik at de blir representative for hele bredden i kirka. Vi må videreføre folkekirka som ei kirke som er for alle, ei kirke som er der for oss når vi trenger den til dåp og gravferd, konfirmasjon og giftemål, helg og høytid. Kort sagt: Vi må sammen videreføre kirka slik at flest mulig kan gjenkjenne den som sin kirke, som de er glad i og gjerne bruker. Jeg mener kirka er en viktig faktor i alle lokalmiljø og ivrer for å utvikle samarbeid med lag og foreninger, skole og kommune.

4. Mari Persdatter Lehtisyrjä Hafnor, 32 år

Husøkonom

Har mann og to barn.

- Jeg er opptatt av at barna skal få en fin opplevelse i kirka. Har selv vokst opp i kirka med søndagsskole, og det er gode minner. Jeg har jobbet som kirketjener, og det var en jobb jeg synes var trivelig.
- Jeg har vært med i forrige periode i menighetsrådet. Synes det er gøy å få lov til å bidra, slik at menighetsarbeidet blir utviklet og slik at det kan bli et bredere utvalg av aktiviteter for alle aldre.
- Jeg synes det er viktig å vise at kirken er noe for alle. Fra barnefamilier til eldre. Det er viktig at det er noe som kan engasjere flere i forskjellige aktiviteter.

5. Svein Solheim, 66 år

IT-konsulent

Gift, 2 voksne barn.

- Jeg er ingen fast kirkegjenger, men føler et behov for kirken.
- Jeg sitter i dagens menighetsråd og har lang erfaring fra frivillig arbeid i Hole og Sollihøgda.
- Jeg ønsker at kirken kan være til for folket i Hole fra vugge til grav. Vil jobbe spesielt for å bevare det vakre kapellet på Sollihøgda.

6. Christin Strøm, 66 år

Pensjonist. Jobbet tidligere i forsvarrets overkommando.

1 sønn, og 3 barnebarn.

- Jeg har et veldig sterkt forhold til Den norske kirke, og spesielt Hole menighet. Hole kirke er viktig for meg.
- Jeg har vært frivillig i Hole menighet i ca. 15 år. Både som kirkevert og medlem av menighetsrådet. Har ellers vært med på det meste som har skjedd i regi av Hole menighet.
- Det er viktig for meg å ufarliggjøre og senke terskelen for å gå i kirka. Det er trygt og godt å overvære en gudstjeneste og vil at flere skal oppleve det.

7. Mari Lien, 40 år

Spes.ped.-koordinator på Ringerike Steinerskole

Forlovet og har to barn på 7 år og 11 år.

- Jeg har vært medlem siden jeg var barn i Den norske kirke, og har deltatt aktivt i Hole menighet siden barna mine ble født.
- Jeg liker å delta aktivt på trosopplæringsarrangementer og ellers i arbeid jeg blir spurt om. I noen år har jeg drevet noe frivillig arbeid med Hole Menighet sin facebook-side, og noe arbeid med Holeposten. Har sittet i menighetsrådet i to perioder.
- Jeg er opptatt av trosopplæringen i kirken, og ønsker å jobbe for at flere barn og familier vil føle seg hjemme i Hole menighet, og bruke den og trosopplæringstilbudene som er.

Det er viktig å reklamere godt for alt det som skjer i vår menighet, og få alle til å føle seg velkommen i kirka.

Jeg har veldig lyst til å sitte en periode til i Hole menighetsråd.

8. Gerd Rognmo Jakobsen, 73 år

Pensjonist. I mitt yrkesliv hadde jeg de lengste arbeidsforhold med forskjellig kontorarbeid på sorenskriverkontor og i videregående skole.

Gift med Alf Kr. Jakobsen, og våre 2 sønner med familier bor i Hole og Ringerike.

- Jeg har alltid tilhørt Den norske kirke. Hole menighet har jeg tilhørt siden vi flytta til Hole i 1998.
- Den lille erfaring jeg har fra frivillig arbeid i kirken, er som tekstleser. I mange år var jeg soldat i Frelsesarmeen, noe som innebar at jeg i min fritid deltok i Frelsesarmeens møter og arbeid. Blant annet dreiv vi søndagsskole i flere år mens vi bodde ved Elverum.

- I kirken er jeg opptatt av å kjenne nærværet av det hellige. Jeg er opptatt av å være en del av fellesskapet som kirken favner. Jeg er også opptatt av at i kirken stiller vi alle likt.

9. Per Nøsterud, 67 år

Pensjonist. Samboer med Grethe.

- Jeg har et ganske normalt folkelig forhold til Den norske kirke og et sterkt forhold til Hole menighet og det arbeide som gjøres.
- Jeg er engasjert på flere områder i frivillig arbeide i kirken og ellers. Jeg har også bred erfaring fra andre frivillige arbeider som kommer Hole menighet til gode.
- Jeg er opptatt av å hverdagsliggjøre kirken og kirkerommet i det daglige.

Minske dørterskelen, men likevel ha det høytidelige når det trengs.

Jeg ønsker flere oftere i kirken både i glede og høytid. Flere konserter/intimkvelder/kåserier – det finnes mange gode krefter i kulturen. Hjelp de som ikke har det så bra i hverdagen og ellers.

10. Christian Grønsleth, 68 år

Pensjonist/selvstendig næringsdrivende.

- Jeg har et positivt forhold til Den norske kirke og Hole menighet, men er ingen fast kirkegjenger. Jeg liker konserter og er alltid i kirken på julaften.
- Jeg har vært medlem av menighetsrådet en tidligere periode.
- Jeg har ingen spesielle hjertesaker.

11. Ingeborg Høy, 54 år

Hjelpepleier. Jeg er gift med Elmer og vi har to døtre sammen. I mars mnd ble vi også besteforeldre til ei lita jente. Vi har bodd i Hole siden i 1994. Jeg er tidligere representant i Kommunestyret. Jeg jobber full stilling på Hole Arbeidssenter.

- Jeg har respekt for den jobben som blir gjort i Hole menighet. Har jobbet med frivillighet i Hole kommune gjennom mange år. Var daglig leder i Frivilligsentralen i 10 år.
- Jeg er opptatt av at kirken skal være en åpen kirke hvor alle skal føle seg velkommen. At kirkerommet kan være et møtested hvor alle generasjoner kan møtes til forskjellige kulturbegivenheter.
- Jeg ønsker å bidra med praktiske gjøremål. Bruke av min kompetanse innen frivillig arbeid.

Søndagsskolen

Datoer for høsten:

1. september   22. september   17. november
8. september   10. november   24. november

Lørdag 14. september i Bjørneparken på Flå.

Søndagsskolen Buskerud krets er 100 år i år, og alle barn er hjertelig velkommen til å være med på feiringen i Bjørneparken kl. 10-17. Det blir et flott sceneshow, sang, mange barn og dyr i parken. Det koster 150 kr. pr. barn, og Søndagsskolen i Hole sponser med 50 kr. slik at det blir bare 100. kr. for alle som er medlem.

Ta kontakt med meg Elin på telefon: 48 26 36 23, så ordnet vi det fort.

Gulliver kommer, kommer du også?

Det blir etterhvert lagt ut mer om arrangementet på Hjemmesiden, www.sondagsskolen.no på forsiden, og under kretsene, Buskerud.

Dugnad Sollihøgda kapell

Av Svein Solheim

Tirsdag 14. mai var det igjen dugnad på vårt kjære kapell. I alt 19 personer kom med river, trillebårer og malerklær! Det er godt å se at så mange kommer og ønsker at Krokskogens hvite perle skal skinne for alle!

Vår plan var å rake og rydde samt male hele kapellet. Som i gamle matprogram «så juksa me litt». Allerede på lørdag startet vi med skraping og vasking slik at på tirsdag kunne 7 malere ta fatt på hver sin vegg. Sent på kvelden var stort sett alle flater nymalt. Vi hadde sakkyndig hjelp fra malermester Einar Ruud som sørget for riktig maling (gave fra Jotun fabrikk) og hjelp til vinduer. Han syntes våre gamle vinduer er så fine at han ønsker å sette de i topp stand. Einar vil også male opp inngangsdør med det første.

Ny inngangstrapp er også på plass og var klar til konfirmasjonsdagen. Takk for de som bidrog til å få det på plass også.

Raking og rydding av kvist gikk fint med så stort mannskap, dermed ble det også tid til en god kaffehvil med sveler, rømme og syltetøy. Kapellet og urnelunden frem-står nå slik vi ønsker å ha det. Det er trivelig når alt ser ordentlig ut.

Innbyggerne på Sollihøgda er en stor takk skyldig for den entusiasme for kapellet.

En vellykket dugnad er gjennomført takket være gode venner og naboer på Sollihøgda!

TAKK TIL ALLE SOM DELTOK!!!

Slik så det ut før gjengen fikk malt og gjort kapellet skinnende hvitt igjen.

En flink dugnadsgjeng fikk malt kapellet på Sollihøgda.

Hjelp gullfiskken ut i sjøen!

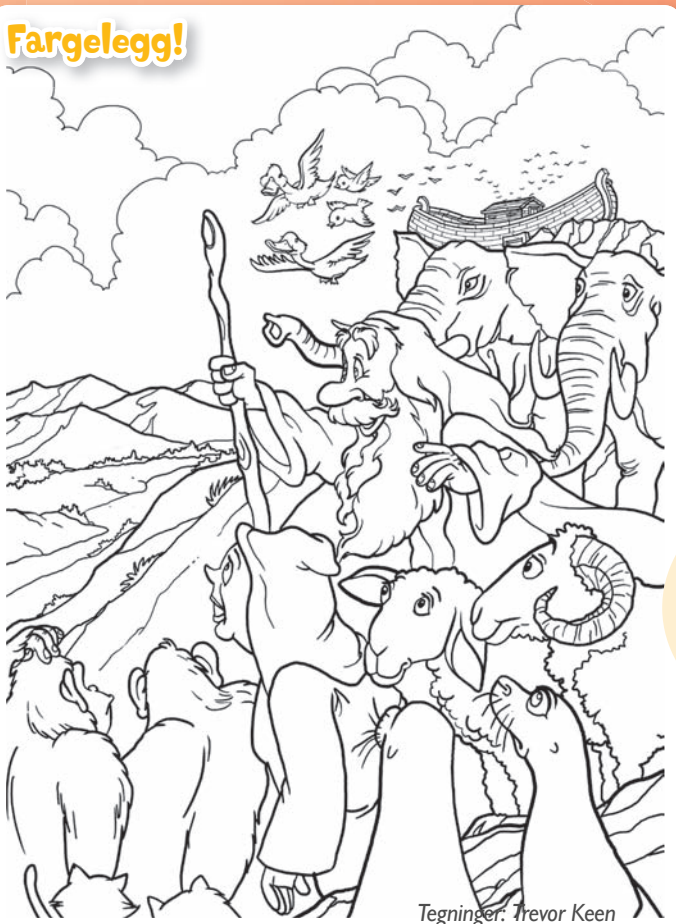
Den stakkars gullfiskken havner i do og må finne veien gjennom rørene og ut til sjøen. Kan du hjelpe ham?

Finn fem feil! Noah bygde en stor båt med plass til familien og mange dyr. Gud reddet dem fra oversvømmelsen. De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet under?

Fargelegg!

Tegninger: Trevor Keen

Gi barnebladet Barnas til et barn du er glad i!

Disse oppgavene er hentet fra bladet.

Bestill abonnement

på sondagsskolen.no eller **22 08 71 00**

Vitser

Har du hørt om skipet som var på vei fra Hongkong til Oslo lastet med jojoer? Det sank 143 ganger på veien.

– Nå kan det ikke bli verre! sa pessimisten.
– Å jo, da! sa optimisten.

Hvorfor hater kengurumødre regnværsdager?
Svar: For da må barna leke innendørs.

Berg Begravelsesbyrå
Tove Raastad Kvernberg

Tlf.: 32 17 08 90, mob.: 911 36 866
www.bergbegravelsesbyra.no - berg@ringnett.no

Telefonvakt hele døgnet
RINGERIKE - HOLE - JEVNAKER

Tilsluttet **VIRKE GRAVFERD**

Kvamme Urnes Begravelsesbyrå as

OSLOVEIEN 67 · HØNEFOSS

ALLTID TILGJENGELIG
32 14 13 65

RINGERIKE
JEVNAKER
HOLE

www.kvammeurnes.no

På Hole menighets Facebook-side kan dere bli varslet om alle gudstjenester og konserter i Hole menighet.

Oversikt over gudstjenesten finnes også på vår hjemmeside www.hole.kirken.no, og ukentlig kommer det annonse over kommende gudstjeneste i Ringerikes Blad.

Acantus

Begravelsesbyrå

Lisbeth Ravneng og Iver Koksrud
Røyseveien 99, 3530 Røyse

BYRÅET I HOLE

Tilgjengelig - når du trenger oss.
Tlf. 32 15 83 44

Hønefoss Begravelsesbyrå

SUKKEN A.S

Etablert 1912 - Nordre Torv 5
Tlf. 32 12 15 37
Alltid telefonvakt

HOLE - RINGERIKE - JEVNAKER

HØNEFOSS STENHUGGERI AS

Etablert 1910

Gravmonumenter - Inskripsjoner Oppussing

Tlf. 32 12 16 50 Mob. 909 59 759 / 920 52 308
www.honefoss-stenhuggeri.com

STELL AV GRAVSTEDER TJENESTER I HJEMMET

- Husarbeid, renhold
- Hagearbeid, plenklipping mm
- Trefelling
- Snekkering
- Maling, og mye

TA KONTAKT:

BYGDESERVICE
Hønefoss og omegn Bygdeservice SA
3511 Hønefoss - Tlf: 970 46 385

www.honefoss-bygdeservice.no

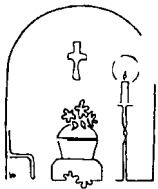
Slekters gang

Døpte i Hole kirke

24. mars	Hermine Kristensen
5. mai	Hedvig Johanne Jøta Tuhus
5. mai	Emma Langdalen Sørensen
5. mai	Lavrans Todal Kjos

Døde

21. februar	Ole Moe
22. februar	Ole Anton Hafnor
23. februar	Thorvald Petter Bye Granum
13. mars	Edel Marie Nilsen
20. mars	Nina Marie Firing Arnesen
21. mars	Anne Marith Moe
1. april	Egil Skaalvik
3. april	Ragnhild Braata
5. april	Johanne Dehli
19. april	Borghild Kristine Bråthen
21. april	Åse Stigsrud
27. april	Ragnar Høgdahl
9. mai	Karstein Johan Hoddevik

Kirkens SOS trenger frivillige medarbeidere

Høres dette interessant ut?
Ta kontakt på følgende side:
www.kirkens-sos.no/engasjer-deg

- Kirkens SOS er en døgnåpen krisetjeneste betjent av frivillige medarbeidere.
- Kirkens SOS tilbyr en anonym samtale på telefon eller via internett.
- Kirkens SOS gir støtte og trøst, livsmot og håp.
- Kirkens SOS møter den enkelte med åpenhet og respekt.
- Kirkens SOS arbeider forebyggende og akutt for å avverge selvmord.

HVEM KAN BLI FRIVILLIG MEDARBEIDER?

Vi ser etter vanlige mennesker som har fylt 20 år, som har avstand til egne kriser og som kan identifisere seg med vårt verdigrunnlag.

Vi tilbyr en avgrenset tjeneste, innføringskurs og faglige medarbeidersamlinger. Underveis får du støtte og veiledning.

Hvem - Hva - Hvor

Hole Kirkekontor

Jomfrulandsveien 2, 3530 Røyse

Tlf. 32 16 01 00

E-post: post.hole@kirken.no

Kontortid mandag til torsdag kl. 09.00-14.00.
Fredag stengt.

Ansatte:

Morten Hansen Hunstad (Sokneprest) 32 16 01 00
mh766@kirken.no

Kristine Bekken Aschim (Kapellan) 32 16 01 00
kristine.bekken.aschim@ringerike.kirken.no

Grethe Ulversøy (Kantor) 970 94 009
gu335@kirken.no

Julie Ulven (Kirkeverge) 32 16 01 00
ju726@kirken.no

Torun Eskevik Ruud (Diakon) 32 16 01 00
tr327@kirken.no

Anne-Marthe Bergsland Larsen 47 81 51 47
(Trosopplærer)
anne-marthe.larsen@ringerike.kirken.no

Hildegunn Roos (Adm. sekretær) 32 16 01 00
post.hole@kirken.no

Kirketjenere og gravplassarbeidere:
Berit Gaardhammer 916 05 709
Rune Imsgard Andersen 983 32 069

Nima Welo (Kirketjener) 970 16 922

Menighetsrådet/fellesrådet

Leder: Anne Kristin Frivold 928 02 223

Ønsker du noen å snakke med?

KIRKENS SOS

Tlf.: 22 40 00 40

Gudstjenester

Søndag 7. juli kl. 11:00 i Bønsnes kirke.

Søndag 21. juli kl. 11:00 i Hole kirke.

Mandag 29. juli kl. 19:00 i Bønsnes kirke. Olsok.

Søndag 11. aug. kl. 11:00 i Bønsnes kirke.

Søndag 18. aug. kl. 11:00 i Hole kirke.

Søndag 25. aug. kl. 11:00 i Sollihøgda kapell.

Søndag 1. sept. kl. 11:00 i Hole kirke. Høymesse.

Søndag 8. sept. kl. 11:00 i Hole kirke. Høymesse.

Søndag 15. sept. kl. 11:00
i Hole kirke. Presentasjon av konfirmantene.

Søndag 22. sept. kl. 11:00
i Hole kirke. Høsttakkefest.

Søndag 29. sept. kl. 11:00 i Hole kirke. Høymesse.

Søndag 6. okt. kl. 19:00
i Hole kirke. Taizé-gudstjeneste.

Søndag 13. okt. kl. 11:00
i Hole kirke. Gudstjeneste for små og store.
Utdeling av kirkeboka til fireåringene.

Søndag 20. okt. kl. 11:00
i Sollihøgda kapell. Gudstjeneste for små og store.
Utdeling av kirkeboka til fireåringene.

Lørdag 2. nov. kl. 17:00
i Hole kirke. Minnegudstjeneste.

Søndag 3. november kl. 11:00
i Hole kirke. Høymesse.
Jubileum for 50- 60- og 70-årskonfirmantene.

Søndag 10. nov. kl. 11:00 i Hole kirke. Høymesse.

Søndag 17. nov. kl. 11:00 i Hole kirke. Høymesse.

Søndag 24. nov. kl. 11:00 i Hole kirke. Høymesse.

Søndag 1. des. kl. 11:00 i Hole kirke. Gudstjeneste
for små og store. Avslutning for LysVåken.

Søndag 8. des. kl. 17:00
i Helgelandsmoen kapell. Lysmesse.

Søndag 8. des. kl. 18:00
i Hole kirke. Lysmesse. Konfirmantene deltar.

Søndag 15. des. kl. 11:00 i Hole kirke. Høymesse.

KONSERTER I BØNSNES KIRKE

Søn. 16. juni kl. 18:00 Trio «Leo»

Søn. 30. juni kl. 18:00
Nordisk sommer – blå toner

Søn. 4. august kl. 18:00 Folketoner og slåtter

Søn. 18. august kl. 18:00 Borrowed, not stolen